

BCK-002-001503 Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) (W.E.F.-2010) Examination

August – 2021

Management Accounting-1
(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001503

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1 સંયમ લિ.ના તા. 31-3-2020 અને તા. 31-3-2021ના રોજના પાકા-સરવૈયા 20 નીચે આપેલા છે :

દેવા	31-3-2020 રૂ.	31-3-2021 રૂ.
* શેર મૂડી	3,00,000	4,00,000
* મૂડી અનામત	—	10,000
* સામાન્ય અનામત	50,000	65,000
* ન.નુ. ખાતું	1,70,000	2,00,000
* લેણદારો	1,00,000	1,20,000
* દેવી હૂડી	40,000	30,000
* આવકવેરાની જોગાવઈ	90,000	80,000
* સૂચિત ડિવિડંડ	36,000	48,000
	7,86,000	9,53,000
મિલકતો	રૂ.	રૂ.
* મશીનરી (પડતર કિંમતે)	5,00,000	6,00,000
બાદ :- ઘસારો	<u>-1,50,000</u>	<u>-1,70,000</u>
	3,50,000	4,30,000
* ધંધાકીય રોકાણો	80,000	60,000
* સ્ટોક	2,00,000	2,63,000
* દેવાદારો	1,06,000	1,50,000
* બેંક સિલક	30,000	40,000
* પ્રાથમિક ખર્ચા	20,000	10,000
	7,86,000	9,53,000

તા. 31-3-2021ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમ્યાન કંપનીએ :

- (1) ગયા વર્ષનો આવકવેરો રૂ. 90,000 ચૂકવ્યો હતો.
- (2) ધંધાકીય રોકાણો નફાથી વેચ્યા, જે નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરવામાં આવેલ છે.
- (3) એક મશીનરી, જેની પડતર કિંમત રૂ. 60,000 હતી. અને તેના ઉપર માંડી વાળેલ ઘસારો રૂ. 20,000 હતો. તે યંત્ર રૂ. 30,000માં વેચ્યું.
- (4) રૂ. 10,000ની પડતરની (સંપૂર્ણ ઘસારો માંડી વાળેલ) સ્થિર મિલકત માંડી વાળવાનું નક્કી થયું.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી 'ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક' તૈયાર કરો.

અથવા

1 શુભમ લિ.ના તા. 31-3-20 અને 31-3-21ના રોજના સંક્ષિપ્ત પાકા-સરવૈયા નીચે મુજબ હતા :

જવાબદારીઓ	31-3-20	31-3-21	મિલકતો	31-3-20	31-3-21
શેર મૂડી	1,12,500	1,12,500	કાયમી મિલકતો	1,00,000	80,000
સામાન્ય અનામત	75,000	77,500	રોકાણો	12,500	15,000
ન.નું. ખાતું	7,500	8,750	સ્ટોક	50,000	48,750
લેણદારો	22,500	18,750	દેવાદારો	50,000	1,13,750
કરવેરાની જોગવાઈ	18,750	2,500	બેંક સિલક	39,750	49,250
ડિબેચર	—	67,500	લેણી હૂડીઓ	10,000	3,750
મૂડી અનામત	6,500	8,250			
દેવી હૂડીઓ	19,500	14,750			
	2,62,250	3,10,500		2,62,250	3,10,500

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમ્યાન ડિવિડંડ ચૂકવ્યું રૂ. 10,000.
- (2) વર્ષ 2020-21 દરમ્યાન રૂ. 2,000ની પડતર કિંમતના રોકાણો રૂ. 2,125માં વેચ્યા હતા. અને નવા રોકાણો રૂ. 4,500માં ખરીદ્યા હતા.
- (3) કાયમી મિલકતો પરનો ઘસારો રૂ. 17,500 અને કરવેરાની જોગવાઈ રૂ. 2,500 ઉધાર્યા પછીનો ચોખ્ખો નફો રૂ. 15,500 હતો.
- (4) વર્ષ દરમ્યાન કાયમી મિલકતનો એક ભાગ કે જેની પડતર રૂ. 2,500 હતી, તે રૂ. 3,000માં વેચ્યો હતો નફો ન.નું. ખાતે સમાયેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી 'ભંડોળ પ્રવાહ-પત્રક' તૈયાર કરો.

2 જાજુ કંપની લિ. ત્રણ પેદાશો બનાવે છે. અને હિસાબી ચોપડાઓમાંથી નીચે પ્રમાણેની વિગતો મેળવવામાં આવી છે :

કુલ વેચાણ રૂ. 18,00,000

કુલ સ્થિર ખર્ચા : કુલ વેચાણના 30%

વિગત	પેદાશો		
	A	B	C
☐ વેચાણ મિશ્રણ (ટકાવારીમાં)	30	35	35
☐ ચલિત ખર્ચા (એકમ દીઠ રૂ.)	12	15	20
☐ વેચાણ કિંમત (એકમ દીઠ રૂ.)	20	30	40

કંપની દ્વારા અન્ય પેદાશ “X”, A. પેદાશના સ્થાને બનાવવાનું વિચારેલ છે. તે અનુસંધાનમાં નીચે પ્રમાણે અંદાજો કરવામાં આવેલ છે :

વિગત	પેદાશો		
	X	B	C
☐ વેચાણ મિશ્રણ (ટકાવારીમાં)	30	45	25
☐ ચલિત ખર્ચા (એકમ દીઠ રૂ.)	15	15	20
☐ વેચાણ કિંમત (એકમ દીઠ રૂ.)	30	30	40

સ્થિર ખર્ચા અને વેચાણ કિંમતમાં કોઈ ફેરફાર અપેક્ષિત નથી. તમે એવું માનો છો કે પેદાશ બદલવાનો નિર્ણય સલાહ ભરેલ છે ? તમારો જવાબ સમજાવો.

અથવા

- 2 સલોની કંપનીના ડિરેક્ટરો આગામી વર્ષ માટે બજેટ બનાવવાનો ઈરાદો રાખે છે. 20 તમારે દરેક વસ્તુની સીમાન્ત પડતર દર્શાવતું પત્રક બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર સમક્ષ રજુ કરવાનું છે. અને નીચે જણાવેલ મિશ્રણમાંથી કયું મિશ્રણ અપનાવવું તે નક્કી કરવાનું છે :

- (1) “અ”ના 600 એકમો અને “બ”ના 200 એકમો
- (2) “અ”ના 450 એકમો અને “બ”ના 300 એકમો
- (3) ફક્ત “અ”ના 900 એકમો
- (4) ફક્ત “બ”ના 600 એકમો

તમને વધારામાં નીચેની માહિતી આપવામાં આવે છે :

વિગત	વસ્તુ A	વસ્તુ B
☐ વેચાણ કિંમત (એકમ દીઠ)	રૂ. 60	રૂ. 100
☐ પ્રત્યક્ષ માલ-સામાન (એકમ દીઠ)	રૂ. 20	રૂ. 25
☐ ચલિત ખર્ચા (મજૂરીના 100 %)		
☐ પ્રત્યક્ષ મજૂરી (કલાક દીઠ 50 પૈસા)	20 કલાક	30 કલાક
☐ સ્થિર ખર્ચા : વાર્ષિક રૂ. 10,000		

- 3 નીચેની વિગતો સર્વેશ કંપનીના નાણાંકીય રેકર્ડમાંથી લેવામાં આવેલી છે : 15

વિગત	રૂ.
કુલ વેચાણ (જે પૈકી 20% રોકડ વેચાણ છે)	8,00,000
વેચેલ માલની પડતર	6,50,000
ચોખ્ખો નફો (50% કરવેરા બાદ)	40,000
ઈ. શેર મૂડી	2,50,000
15%ના ડિબેંચર	2,00,000
ડિબેંચર વટાવ	5,000

રાખી મૂકેલ કમાણી	52,000
દેવાદારો	85,000
પ્રાથમિક ખર્ચા	20,000
લેણીહૂંડી	15,000

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો ગણો :

- (1) સંચાલન ગુણોત્તર
- (2) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસ)
- (3) શેર હોલ્ડરોના ભંડોળ પર વળતર
- (4) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર

અથવા

3 રવિન્દ્ર લિ.નું તા. 31-3-2021ના રોજનું પાકુ-સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 15

જવાબદારીઓ	રૂા.	મિલકતો	રૂા.
ઈ. શેર મૂડી	4,00,000	જમીન-મકાન	3,00,000
8% ની પ્રે. શેર મૂડી	1,50,000	સંચા-યંત્ર	3,00,000
અનામત-વધારો	50,000	દેવાદારો	1,80,000
9%ના ડિબેન્ચર્સ	1,50,000	સ્ટોક	1,20,000
લેણદારો	1,50,000	લેણી હૂંડી	20,000
દેવીહૂંડી	40,000	બેંક સિલક	80,000
ચૂ.બા. ખર્ચા	30,000		
કારીગર નફાભાગ ભંડોળ	30,000		
	10,00,000		10,00,000

કંપનીએ નીચેની વધારાની માહિતી આપેલ છે :

- (1) વેચાણ .....રૂા. 30,00,000
(રોકડ વેચાણ, ઉધાર વેચાણના 25% છે.)
- (2) કાચો નફો .....રૂા. 7,50,000
- (3) ચોખ્ખો નફો .....રૂા. 4,33,500
(ડિબેન્ચર વ્યાજ અને 50% કરવેરા પહેલાનો)

નીચેના ગુણોત્તરો ગણો :

- (1) કાચા નફાનો ગુણોત્તર
- (2) ચોખ્ખો નફાનો ગુણોત્તર
- (3) ચાલુ ગુણોત્તર
- (4) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (5) દેવાદાર ગુણોત્તર (300 દિવસના આધારે)

4 મંગલ લિ.ની નીચેની માહિતી મળેલ છે : 15

વર્ષ	પડતર (રૂા.)	નફો (રૂા.)
2020	90,000	10,000
2021	1,06,000	14,000

ઉપરની વિગતો પરથી નીચેના જવાબ ગણો :

- (1) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર (P.V. ગુણોત્તર)
- (2) સ્થિર ખર્ચા
- (3) સમતૂટ બિંદુ
- (4) જ્યારે વેચાણ રૂા. 90,000 હોય ત્યારે નફો
- (5) સલામતીનો ગાળો (2021 માટે)
- (6) રૂા. 20,000 નફો કમાવવા માટે જરૂરી વેચાણ

અથવા

- 4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 15
- (1) નાણાંકીય હિસાબોની મર્યાદાઓ
  - (2) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્વ
  - (3) ચાવીરૂપ પરિબલો

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to the right side indicate marks.

- 1 The balance sheets of Sanyam Ltd. as on Dt. 31-3-2020 20
and Dt. 31-3-2021 are given below :

Liabilities	31-3-2020 (Rs.)	31-3-2021 (Rs.)
□ Share Capital	3,00,000	4,00,000
□ Capital Reserve	—	10,000
□ General Reserve	50,000	65,000
□ P&L Account	1,70,000	2,00,000
□ Creditors	1,00,000	1,20,000
□ Bills Payable	40,000	30,000
□ Provision for Income Tax	90,000	80,000
□ Proposed Dividend	36,000	48,000
	7,86,000	9,53,000
Assets	Rs.	Rs.
□ Machineries (at cost)	5,00,000	6,00,000
Less :- Depreciation	<u>-1,50,000</u>	<u>-1,70,000</u>
	3,50,000	4,30,000
□ Trade Investments	80,000	60,000
□ Stock	2,00,000	2,63,000
□ Debtors	1,06,000	1,50,000
□ Bank Balance	30,000	40,000
□ Preliminary Exp.	20,000	10,000
	7,86,000	9,53,000

During the year ended 31-3-2021 the company :

- (1) Income tax paid Rs. 90,000.
- (2) Sold trade investments at profit which was credited to Capital Reserve.
- (3) Sold one machine for Rs. 30,000 the cost of which was Rs. 60,000 and depreciation provided on its was Rs. 20,000.
- (4) Decided to write off fixed assets costing Rs. 10,000 (fully depreciated).

From the above informations prepare "Fund Flow Statement".

OR

- 1** Following are the summarized balance sheets of Shubham Ltd. as on 31-3-20 and 31-3-21 : **20**

Liabilities	31-3-20	31-3-21	Assets	31-3-20	31-3-21
Share Capital	1,12,500	1,12,500	Fixed Assets	1,00,000	80,000
General Reserve	75,000	77,500	Investments	12,500	15,000
P&L Account	7,500	8,750	Stock	50,000	48,750
Creditors	22,500	18,750	Debtors	50,000	1,13,750
Tax Provision	18,750	2,500	Bank Balance	39,750	49,250
Debentures	-	67,500	Bills Receivable	10,000	3,750
Capital Reserve	6,500	8,250			
Bills Payable	19,500	14,750			
	2,62,250	3,10,500		2,62,250	3,10,500

Additional Information :

- (1) Dividend paid during the year amounted to Rs. 10,000.
- (2) Investment costing Rs. 2,000 were sold during the year 2020-21 for Rs. 2,125 and new investments worth Rs. 4,500 were purchased.
- (3) Net profit was Rs. 15,500 after debiting the depreciation of Rs. 17,500 on fixed assets and tax provision made Rs. 2,500.
- (4) During the year part of the fixed assets costing Rs. 2,500 was sold for Rs. 3,000. The profit was included in the profit and loss account.

From the above informations, prepare "Fund Flow Statement".

- 2** Jajoo Company Ltd. manufactures three products and following information is collected from the books of accounts :

Total Sales Rs. 18,00,000

Total Fixed Cost : 30% of total sales

Particulars	Products		
	A	B	C
* Sales Mix (in %)	30	35	35
* Variable cost (per unit Rs.)	12	15	20
* Selling Price (per unit Rs.)	20	30	40

Another product "X" is developed by the company to replace Product-A. In this context following estimates are made :

Particulars	Products		
	X	B	C
* Sales Mix (in %)	30	45	25
* Variable cost (per unit Rs.)	15	15	20
* Selling Price (per unit Rs.)	30	30	40

No change in estimated in fixed cost and selling price. Do you think that the replacement decision is advisable ? Explain your answer.

OR

- 2 The directors of Saloni Ltd. are considering the sales budget for the next budget period. You are required to present to the board a statement showing the marginal cost of each product and to recommend which of the following sales mix should be adopted :

- (1) 600 units of A and 200 units of B
- (2) 450 units of A and 300 units of B
- (3) 900 units of A only
- (4) 600 units of B only

You ascertain the following information :

Particulars	Product A	Product B
* Selling Price (per unit)	Rs. 60	Rs. 100
* Direct Material (per unit)	Rs. 20	Rs. 25
* Variable cost : (100 % of wages)		
* Direct wages (at 50 paise per hour)	20 hours	30 hours
* Fixed overheads Rs. 10,000 per year		

- 3 The information given below is taken from the financial records of Sarvesh Company Ltd :

Particulars	Rs.
Total sales (out of which 20% are cash sales)	8,00,000
Cost of goods sold	6,50,000
Net profit (after 50% tax).....	40,000
Eq. share Capital	2,50,000
15% Debentures	2,00,000
Debenture Discount	5,000
Retained Earning	52,000
Debtors	85,000
Preliminary exps.....	20,000
Bills Receivable.....	15,000

From the above information calculate the following accounting ratios :

- (1) Operating Ratio.
- (2) Debtors Ratio (360 days per year)
- (3) Rate of returns on shareholders' fund.
- (4) Rate of returns on total capital employed.

OR

- 3 The balance sheet of Ravindra Ltd. as on 31-3-2021 is as under : 15

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Equity share capital	4,00,000	Land-Building	3,00,000
8% preference share		Plant-Machinery	3,00,000
Capital	1,50,000	Debtors	1,80,000
Res. and Surplus	50,000	Stocks	1,20,000
9% Debentures	1,50,000	Bills Receivable	20,000
Creditors	1,50,000	Bank Balance	80,000
Bills Payable	40,000		
O/S. Expenses	30,000		
Workmen profit			
Sharing Fund	30,000		
	10,00,000		10,00,000

Additional Informations :

- (1) Sales ..... Rs. 30,00,000
(cash sales is 25% of the credit sales)
- (2) Gross Profit ..... Rs. 7,50,000
- (3) Net Profit ..... Rs. 4,33,500
(Before debenture interest and 50% tax)

Calculate the following ratios :

- (1) Gross Profit Ratio
- (2) Net Profit Ratio
- (3) Current Ratio
- (4) Liquid Ratio
- (5) Debtor Ratio (on the basis of 300 days)

- 4 Following information is obtained from Mangal Ltd. : 15

Year	Cost (Rs.)	Profit (Rs.)
2020	90,000	10,000
2021	1,06,000	14,000

From the above mentioned informations calculate :

- (1) Profit-Volume Ratio (P.V. Ratio)
- (2) Fixed Expenses
- (3) Break Even Point
- (4) Profit when sales are Rs. 90,000
- (5) Margin of safety (for 2021)
- (6) Sales to earn profit of Rs. 20,000

OR

- 4 Write short notes : (any two) 15

- (1) Limitations of Financial Accounting
- (2) Importance of Management Accounting
- (3) Key Factors